

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniš posebnika in desve po pravnih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gid., za pol leta 8 gl., za četr leta 4 gid. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gid., za četr leta 8 gid. 30 kr., za en mesec 1 gid. 10 kr. Za pošiljanje za dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gid. 50 kr., po pošti prejemana za četr leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četrtinske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališ“ stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. ad ministrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Češk list o zjedinenji Slovencev.

Adresa kranjskih narodnih poslancev je letos ostro naglasila zopet našo narodno terjatev po združenji vseh Slovencev v jedno administrativno celoto. Ta klic je glasan odmev našel na obali jadranskega morja. Na taboru v Dolini je to narodno terjatev zopet 10.000 Slovencev z navdušenjem potrdilo z izrečenim odobrenjem navzočnega c. kr. vladnega komisarja kot našo narodno željo, da si — ta točka izrečno niti na programu nij bila. In po vseh novinah je zopet šla ta naša terjatev, ter zopet smo pred svetom konstatirali, da smo, in kaj hočemo.

Najbolj simpatičen odziv pa nam dohaja iz bratskega, nam duševno skoro da najbolj sorodnega slavjanskega naroda češkega. Češki „Narodni Listy“, največje češke novine v Pragi izhajajoče, prinašajo vtorek 29. oktobra uvodni članek pod naslovom „sjednotte Slovence!“ ki tako-le piše:

„Vele zanimiva novica nam dohaja iz Trsta. Predvčeranjem se je vršil v vasi Dolina v Istri tabor, katerega se je udeležilo 10.000 Slovencev iz Trsta, Gorice, Istre in Kranjskega. Sprejela se je resolucija o zjedinenji Slovencev. V zdanjej dobi bi bilo tako delo dolžnost — avstrijska. Kar je bilo na nedeljskem taboru slovenskih rodoljubov skleneno, vjema se na las z adresno, katero so tega meseca v kranjskem deželnem zboru predložili slovenski poslanci, a katero je tammošnja ustavaška večina zavrgla.

„Glej, glej! — pišejo „N. L.“ dalje — kako nagel obrat v policajnej in političnej praksi videnskej k Slovincem! Primorsko domoljubno društvo „Edinost“ je prišlo najedenkrat v veliko milost vladno. Dobilo je privolenje za tabor, a od strani vladne nij bilo

nobedne prepovedi, nič nij bilo razpuščenja tabora. Pri nas na Češkem (tudi pri nas na Kranjskem in slovenskem Štajerskem) budi tak prigodek dvojno čudenje. Tabor ljudstva slovanskega s programom najvažnejše zadeve države, a nobednega paragrafa v listinah policijskih proti temu. Ali uže zvezde padajo na zemljo? Ne, ne padajo zvezde, ali italijanisi mi učé — Dalibora gosti.“ —

„N. L.“ potem citirajo oni del adrese kranjskih narodnih poslancev, ki terja zjedinenje Slovencev, pa nadaljujejo:

„Taka adresa nij dopala ustavovernej družini na kranjskem zboru. Ali zdanja situvacija je taka, da je vlada sama morala gledati, da bi program slovenskih rodoljubov na svitlo prišel. Italjanisimi se zaletavajo na gradbe ali šance avstrijske vedno močnejše in groziveje. Njih prizadevanje, odtrgati od Avstrije pobrežje tržaško in celo Istro, je tem bolj premisleka vredno, ker imajo odvažne zaveznike tudi s te strani, na lastnem ozemlji avstrijskem. Znano je, kaj se v tem oziru dela skoro vsak dan v Trstu. Diplomatična zveza mej Dunajem in Rimom je na videz najprijaznejša, ali pod tem plaščem politika italijanisivov vedno gloje na sever v Tirolsko, na vzhod v zemljo slovansko.

„Tu so Slovenci Avstriji dobri. Narodna prava njih se skladajo in strinjajo najtesneje z interesi avstrijskimi. Proti odločnej in razločnej politiki italijanisivov nema Avstrija v Primorji tržaškem in isterskem druge gradbe, razen domoljubje Slovencev . . .

„Zjedinenja Slovenija je denes neizogibljiva potreba za ohrano in obrano avstrijskega ozemlja proti onej politiki, ki jo tira Italija

irredenta. Zjedinite Slovence, a ne treba se vam bati zjedinjene Italije. Tabor v Dolini je sprejel adresno slovenskih poslancev kranjskih. Na Dunaji bodo na zadnje izpoznali, kje so pravi prijatelji državne misli avstrijske.“

Tako češki list. Res, da stvarno smo mi v svojem listu vse te misli uže izrekli. Ali od te strani zopet izrečene, nas Slovence morejo le veseliti, tembolj, ker so nam dokaz, da nas bodo Čehi v naši terjatvi podpirali, kadar pride čas.

Pogled na Balkan.

„Za Balkanom svita dan“ je za časa rusko-turške vojske veselo odmevalo v vseh slovanskih grlih in spisih. Ruski kozak se je vzdignil, in je s pomočjo srbskega junaka bojeval boj zoper krutega Turka v osvobojenje Slovanov. V tem boju smo videli začetek slovanske federacije, t. j. zjedinenje slovanske moči v slovansko svrhu, in videli smo tudi prizadevanja za človečnost in civilizacijo. Kaj družega pač je bil namen minolega vstanka in boja, če ne Slovanom pridobiti take pravice, kakoršne se jim kot ljudem spodobijo. 500 let so se uže zatirali, in sicer tako, kakor se le misliti da. Vsaka ped zemlje je obilo namočena s slovansko mučeniško krvjo, vsak kamen je pričal turškega trinoštva. Ali slovanski narod se je vendar ohranil. Še več, ohranil je svoj ponos, svoje narodno življenje in svoje narodne običaje in pesni.

Evropa je poznala stanje naših balkanskih bratov, a v svojej hvaljenej civilizaciji je zadovoljno gledala na robstvo v Evropi, ker so bili robje slovanske krvi.

Da, za Slovana nij pravice, on je nevaren! Nevarno je bilo rusko prodiranje proti Carigradu, in evropski areopag je je ustavil.

Listek.

Na máterinem grobu.

Listje rumeneva, odpada, in mati narava se spravlja počivat. Otožno piše jesenski hladni veter skozi bolj gole gozde, in žalujoče pogledava solnce na trudno zemljo, in solzna rosa pokriva goro in plan: čas veraih duš dneva je.

Žalno doné ta dan glasovi zvonov v megleni zrak, in otožnost bude v prsju vsacega človeka. Vse je tako mirno ta dan, vse, človek in narava, in v to tihoto donijo ljubeznjivi spremljevalci človeka od zibe do groba, znonovi tako vabeče ven na grobove, kjer znanci, prijatelji mirno, smrtno spanje spé. Tu počiva vsacemu kakovo drago mu bitje, in v tem kraju tihega pokoja oživi ves spomin nanj, in gorko vsplamti ves žal mlade

vdove na kraju, kjer jej ves njen up pod zemljo leži, in v motnem očesu sivolasa zablíšči solza spomina na zvesto mu spremljevalko skozi toliko let.

Tam zunaj mi krije neznanen grob, kar mi je najljubše na svetu bilo. Nikdar prej nijsem spoznal pojma „mati“ tako dobro, kakor tedaj, ko sem njen grob pohojeval. Ah, kaj je vendar človeku mati! Poznam pesen, po katerej se mladenič v svet poda, in katerega, vrnivšega se iz tujine črez več let, nobeden v domačej vasi več ne spozna. Le jedne oči so ga spoznale; maternim se nij izgubil, se nij predrugal sin. Kdo vé ceniti materino skrb, ki noči prebudeva pri bolnem otroku, kdo ljubezen do malega, brezmožnega deteta, ono velikansko ljubezen, ki v mrzlej noči dete v lastno krilo zavija, nepazeča zraven na lastno zdravje, ono ljubezen, s katero je revna žena velika, tako velika, kakor naj-

večja žena na prestolu mogotcev! Le to materino ljubezen poznam, ta je instiktivna, ta je velika. Pripelji kraljiča, pripelji najlepšega, najbogatejšega, pripelji uzor človeka, kaj je ta materi meni sinu nasproti! Mene le pozna, mene le vidi, mene le ljubi! Kaj jej zlata, bogatstva blišča mar, jaz sem njen otrok, in tako njena dragocenost! In materina roka tako mehko človeka uzda, tako rad uboga besedam, katere materina usta govore. V te prijazne ljube oči, ki te nikdar ne varajo, gledaš človek s tolikim zaupanjem, tako doma se čutiš, kjer ti mati hojeva. Zunaj v trušnem svetu je človek človeku sovražen, nemilo seka življenje v tvoje srce, ali tam na materinem oprsju je tak ljubi mir, do tja osoren svet ne sega. Koliko lažje prenaša človek svoj bol, ako se ima pritožiti človeku, ki ga celo razumeva, in to bitje je vendar skoraj jedino le mati. Tu je materina roka čelo raz-

Temu je sledil san-štetanski dogovor, v katerem se je raji hotelo odvzeti precej okov.

Ali kaj se zgodi? Evropa je v berlinskem traktatu vložila svoj „veto“ in je blagovolila samo turški teritorij nekoliko skrciti. Kljub temu je pa vendar trobila mej svet, da je Slovanom vsa ljubeznjivost izkazala.

Poglejmo nekoliko, v čem obstoji ta ljubeznjivost, ali kakšno je sedanje stanje balkanskih narodov. Srbska je zdaj neodvisna država. Kakšna je pa v resnici ta neodvisnost? — to je pa postransko vprašanje za Evropo; ona potrebuje samo fakta, in ta fakt je po znanej proklamaciji kneza Milana neovrgljiv. Srbska, kakor se kaže slavi slavje: ona je dosegla svoj namen. Je-li res tako? More li pridobljen naslov povrniti deželi in narodu za vse žrtve, katere so se prinašale na altar svobode. Oni so storili vse, da bi osvobodili srbski narod v evropskej Turčiji. Cvet naroda je ginil v vojski, dežela je osirotela; razen svojih sirot in pohabljenecv mora živeti še na tisoče beguncev iz sosednjih srbskih pokrajin. K temu se pridružuje muka, da je še toliko Srbov neosvobojenih, in da je njih neodvisna dežela precej zelo odvisna.

Kaj bode z Bosno in Hercegovino, še nij znano, ker de Pretis v državnem zboru nij mogel povedati, ali se bode priklopila k Avstriji. Nekaj malega je pač znano, in to je, da je zdaj, kakor pravijo oficijalne „Bosansko-hercegovačke novine“, v „hrvatskej“ Bosni drugi deželni jezik — nemščina! Tretji deželni jezik zna pak srbsčina biti, a ne vo se še.

Črnogorci so ostali zaprti v svojej mračnej rodini. Oni še nijso za mej svet.

Bodočnost Bolgarske bi bila še dovelj zavarovana, če bi jo mogla sosedna slovanska plemena podpirati. Bolgarska bi bila potem trdo zrno krščanske neodvisnosti, in središče za zjedinenje razkosanih plemen balkanskega poluostrova. Ali kaj se če, ako imajo sosedje zvezane roke. Kaj bode z Bolgarsko pri tacem položaju, kadar mine devetmesečni obrok, in se odtegne jedina njena garancija — navzočnost ruske vojne moči. Glavna opovira je pa uže zdaj, da imajo prebivalci osvobojene kneževine — kakor pravi „Marica“ — v Turčiji še dva milijona bratov, dva milijona trpincev, kateri mole roke, da bi se izbavili od neznoznega jarma.

Tak je sedanji položaj na Balkanu. Misel, da pri tem ostane, kar so diplomatje v Berlinu sklenili in napisali, misel, da se da s koščkom papirja preustrojiti neuklonljiva logika dejanj, taka misel bi potrebovala gotovo

gubančila, tu je ohladila materina srčna, sočutna beseda nemirno, razburjeno srce, tu človek vidi, da nij sam s svojo bolestitjo: „sei fröhlich oder leide, das herz bedarf ein zweites herz, getheilte freude ist doppelt freude, getheilte schmerz nur halber schmerz.“

Rousseau v svojem Emilu pravi: je slučajev, kjer se da sin, ki svojega očeta ne čisla, opravičiti; ali če otrok, bodi v kakovih razmerah koli, tako naravno pot zgreši, da svojo mater zaničuje, isto bitje, ki ga je pod prsom nosilo, ki ga je z lastnim mlekom dojilo, ki je dosti let, sebe pozabivši, le ž njim pečalo se: potem bi se podvizati morali, tako nečloveče brzo zadaviti. Kako resnično! Trdi ljudje hojevajo po svetu; le redkokrat tem hodi spomin na dobre ljudi na pot; ali jeden spomin jim je ljub, s tem se dalje bavijo;

dosti naivnosti. Umetni mejnarodni zaključki se morajo vsakrat ogniti potrebam in željam narodov. Kakor je prešla Pruska in potem Nemška na dnevni red preko nepraktične V. točke praškega dogovora, tako bo treba tudi tukaj preiti nekatere berlinske sklepe. In to se bode kmalu zgodilo.

Kakor se poroča ruskim listom, pripravljajo Bolgari nek memorandum k evropskim kabinetom. V njem se razkazujejo vse slabe strani berlinskih zaključkov oziroma Bolgarov; terja se, da morati Macedonija in del Tracije priti v soštev bolgarske kneževine. Če bi se pa evropski kabineti ne ozirali na te zahteve, če bi ne popravili krivičnih zaključkov, potem so neizogibne velike nesreče, za katere pade odgovornost na diplomate, ki so bolgarsko razkosali na tri dele.

Tudi Ruska ne more pripustiti, da bi se njene žrtve in naredbe prepuščale slučajnostim. Ona mora končno rešiti balkansko vprašanje, če ne bolje pa vsaj tako, kakor govori san-štetanski dogovor. Zdaj je uže ugoden čas za to. Motila je menda ne bodenijedna država. Bismark ima dosti opravila s socijaldemokrati, Gambetta pa z raznimi notranje-političnimi govori in produkcijami Glavna protivnica Angleška se pa zdaj ne more pečati z evropskim delom vzhodnih zapletenostij, in ta okoliščina znatno polajšuje Rusom balkansko zadačo. Rusi se pa na to uže tudi pripravljajo, in list cesarjeviča naslednika pravi naravnost: „Zmaga angleška nad Afganistanom bi pomenila toliko kakor naše pobitje v Srednjej Aziji, zatorej smo mi Rusi dolžni skazovati emiru po mogočnosti postransko podporo. Svojo vojsko mu na pomoč pošiljati, ne bi imelo smisla. A braniti nam nikdo ne more, če bi emira preskrbljevali z orožjem in vojnimi pripomočki. Skušnja minole vojske uči, da more celo nepripravljen armada, kakor je bila turška, trpko nasprotovati, in to nasprotovanje bi imelo v tem slučaju za nas velike koristi oziroma slovanskih narodnostij na balkanskem polostrovu.“

Poroča se tudi, da misli Ruska uže zdaj začeti vojsko s Turčijo.

Berlinski dogovor ima kal razpadljivosti v sebi, in zatorej mislimo in upamo, da se kmalu razruši. Bode li Slovan večer rob? Še le nij tamošnja zemlja dosti namočena s slovansko krvjo?

Marsikatera slovenska mati se zdaj na vernih duš dan spominja s solzami v očeh svojega sina, katerega pogreša na domačem počivališči.

matere nobeden človek ne izgubi iz spomina. In tam na njenej gomili zabliski v žarnem svitu vsa velika materina ljubezen, in tam človek izprevidi, kaj je izgubil tedaj, ko so mu mater ven poneli v kraj večnega pokoja.

Jutri boste pohojevali mej grobovi, ter se tam spominjali znancev, prijateljev, sorodnikov vaših; marsikaterá bo solza kanila na gomilo, kjer vam ti leže; ali gorke, najgorkejše bodo solze onih, nad katerimi materina ljubezen več ne bdi; ker, kar jim se je ljubega tudi pridružilo na poti skozi življenje, materino srce le jedno si, veliko, nesebično, ljubo in milo, bodi pod svilo, bodi pod neznatnim suknom! — Ah, bodite vi drugi zadovoljni, da vam je še odprta pot do tega srca!

S—c.

O mati, ne žaluj preveč zategadelj! Tvoj sin počiva vendar na domačem počivališči. Vsaj je pal na slovanskih tleh, torej na domačih tleh, in akopram je pokopan na kakšnem navadnem travniku, saj v tužnej Bosni nij mesta, katero bi ne bilo počivališče mučenikov, in on počiva mej domačimi, ker zdaj uže nij slovanskega rodu, ki bi ne imel na Balkanu pokopanih svojih hrabrih sinov. Nedolžna kri vseh slovanskih rodov vpije na maščevanje, in iz te krvi se vzdigne feniks, t. j. osvobojenje balkanskih Slovanov, in „na Balkanu bo napačil dan.“

Nek do.

Iz Bosne in Hercegovine.

Iz Livna 23. oktobra.

(Iz privatnega pisma slovanskega rezervista.)

Dne 21. oktobra 1878 so se v Livnu junakom II. gorske brigade, sestavljene iz ljubljanskega polka in 10. lovskega bataljona (primorski Slovenci), delile medalje za bitko pri Rogelju 5. avgusta, in za boj pri Jajcu 7. avgusta. Naš polk je dobil 48 svetinj, mej temi dve zlati in več velikih srebrnih. Mej tvojimi znanci je odlikovan oficirski namestnik A. Glovacki za svoje res junaško vedenje v boju pri Jajcu s srebrno svetinjo I. reda. Kolikor je meni znano, dobil je mej vsemi polki, kar jih je bilo v Bosni, samo pečuski Franc Karl št. 52 štiri svetinje več, nego mi Kuhnovci.

Naš brigadir, nadvojvoda Ivan Salvator je vojakom sam pripenal svetinje na prsa, a vojaška godba je ves čas igrala cesarsko himno. Potem je ogovoril vse zbrane vojake in še posebej odlikovane junake s posebnim, slavnosti primernim govorom. Po slavnosti povabil je odlikovane vojake k sebi, kjer so se dali fotografirati, potem so obedovali skupno z nadvojvodom. Pri obedu napil je nadvojvoda odlikovanim junakom in hrabrim vojakom II. gorske brigade; v svojem govoru imenoval je naš ljubljanski polk in 10. lovski bataljon „gardo avstrijske vojske“! („die garde der österreichischen armee!“)

Lehko si misliš, da smo jako ponosni na te nadvojvodove besede! Oni dan nas je vojvoda Würtemberg pred vsemi drugimi pohvalil, ter nam rekel, da nij boljših vojakov, nego smo mi in 10. lovski bataljon, in zdaj nam je dal nadvojvoda Ivan Salvator največjo pohvalo!

Mi bi bili tedaj z vsem jako zadovoljni, ko bi le zdaj, ko smo svojo dolžnost tako dobro dovršili, smeli domov iti, a žalibog, nič ne bode iz našega upanja. Opuščeni bodo sicer starejši rezervisti, potem učitelji in posestniki, tako, da ostane pri vsakej kompaniji še 163 mož. Kakih 600 mož nas pride v začetku novembra domov v Ljubljano. Drugi ostanejo najbrž čez zimo v Livnu. Pravijo, da so nas hoteli s tem počastiti, da so nas v Bosni obdržali. Pozneje meseca novembra, kadar dojdejo rekruti, opuščen bode zopet jeden del rezervistov, tako, da bodo vsaj starejši ljudje, mej katerimi je mnogo očetov, prišli domov.

V Livnu je življenje ceneje in bolje, nego v Travniku; dalmatinsko vino pijemo po 30 do 40 kr. liter, v Travniku je bilo po 80 kr. do 1 gold. Livno je zdrav kraj, in naši fantje so zopet začeli dobivati zdravo barvo v lice, in sploh smo se nekoliko popravili, odkar tukaj bivamo. Na srečno svidenje!

Koliko ima naša vojska izgube vsega vkup.

Po oficijalnih poročilih izgub in po bolniščnih izkazih in s primerjevanjem prvih z drugimi, preračunila je „Bud. Corr.“ skupno izgubo naše vojske v Bosni in Hercegovini. „Bud. Corr.“ pa opominja, da izkazi o izgubah niso popolni, ker se še nij oficijalno naznanilo, koliko husarjev je palo pri Maglaju, pri Bišću in v bojih pri Peči. O vseh drugih bojih poročajo se izgube lahko, ker je veliko ranjenikov, kateri niso bili zaznamovani mej padlimi, zapisanih v bolniščnih izkazih. — Cela izguba šteje 4786 mož, in sicer ranjenikov 3885, mrtvih 666 in pogrešenih 235. Poslednji so Turkom v roke pali in gotovo strašen konec storili. — Izmej teh je pešcev 4303, in sicer 3504 ranjenih, mrtvih 600 in „pogrešenih“ 199; lovci so izgubili pri tem 340 mož in sicer 292 ranjenikov, 46 mrtvih in 2 pogrešena; konjica 25 mož, 19 ranjenih, 3 mrtve in 3 pogrešene. Kanonirji so izgubili 45 mož, 40 ranjenih in 5 mrtvih; ženijski kor 4 ranjenike; pionirji so izgubili 5 ranjenih in 1 pogrešenega, vkupe 6 mož. Sanitetni oddelek 1 ranjenca in 2 pogrešena. Oddelek vozarstva je izgubil 10 ranjenikov in 1 mrtvega, torej 11 mož. Oddelek za obskrbljevanje izgubil je 1 mrtvega in 1 ranjenega, in c. kr. deželno brambovstvo je izgubilo 9 ranjenikov, 10 mrtvih in 28 pogrešenih, vkupe 47 mož. Mej družimi so sledeči polki izgubili: ljubljanski 17. peški polk baron Kuhn 120 mož; 7. peški polk baron Marojčič 43 mož; 16. peški polk baron Wetzlar 136 mož; 22. peški polk baron Weber (tržaški Slovenci in Dalmatinci) 377 mož; 27. peški polk kralj belgijski 21 mož; 29. peški polk baron Scudier 149 mož; štajersko-slovenski 47. peški polk vitez Hartung 41 mož; 61. peški polk cesarjevič Aleksander, veliki knez in prestolni naslednik ruski (Magjari in ogerski Srbi) 259 mož; peški polk Abele (moravski Čehi) 351 mož; dalje: 7. lovski bataljon 9 mož ranjenih; 19. lovski bataljon 8 ranjenih, 3 mrtve; 33. lovski bataljon 18 ranjenih, 3 mrtve.

✓ Vstanek bolgarski.

Iz Soluna ima „Pol. Corr.“ dopis, v katerem risa stanje Bolgarov v Macedoniji z najbolj črnimi barvami. Zraven pa tudi objavlja jeden del proklamacije vstaškega bolgarskega odbora, ki se tako glasi:

„Vstanite, bratje! trenotek vaše rešitve je prišel! Okovi, v katere so vas hoteli diplomati iz nova ukleniti, morajo in se bodo zdaj raztrgali. Solnce svobode, katero uže jednemu delu našega naroda sije, zasijalo bode tudi še onemu delu našega naroda, ki ječi še pod igom suženjstva, in pomagalo mu bode v novo življenje. Bolgari se ne dajo razkosati svojim sovražnikom ne dopustijo, da bi mu ti po njegovem drobovju brodili. Dobili smo orožja, primite zanj, in postavite se v vrsto. Izbirati nemate; ako boste zamudili zdanji ugodni trenotek, potem boste ostali na veke sluge tujih gospodarjev. Uže se na to dela, da se vam bode poleg narodnosti vzela tudi vaša vera. Ako hočete ostati Bolgari pravoslavni, kakor so bili vaši očetje, potem se boju ne smete več izogniti. Nas bodo vodili skušeni vojniki, pravi domoljubi in hrabri možje, in zmaga mora biti na naši pravičnej strani. Naš tlačitelj umira, njegovi dozdevni dokazi moči so zadnji poskušaji umirajočega, družih sovražnikov se nam pa nij bati. Vsako

tuje pomirovanje v korist našega tlačitelja imelo bode tudi našo korist v posledici. Kakor vidite, je priika ugodna. Živi naj boj za svobodo! Borimo se toliko časa, da se ustvari naravna Bolgarska z onimi mejami, katere je sam Bog našemu narodu predčrtal. Kvišku, v boj! Svoboda vseh bode naše plačilo, smrt posameznih naš ponos.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. oktobra.

Razkol mej ustavoverno stranko, in mej vlado Andrassy Auersperg-Pretisovo raste od dne do dne, tako, da smemo celo nepričakovanih stvari nadejati se, in se utegne še celo primeriti, da se razpusti državni zbor, kar poloficijozna „Bohemia“ uže res iz Dunaja prorokuje. Proračunski odsek državnega zbora je namreč 30. t. m. pri svojej obravnavi o vladnej predlogi glede novega kredita 25 milijonov vladni nezaupnico dal, ker je nasvet (Giskrov) sprejel: ne obravnavati o tej predlogi, temuč vlado pozvati, da ne mudoma predloži berlinski dogovor. Pa poleg tega osornega govorjenja, kakor ga pri ustavovercih njihovej vladi nasproti niismo dozdej vajeni, sprejeli so še po vrhu tale pristavek k besedam poročila: da bi se bil imel brez uve ta berlinski dogovor prej državnemu zboru predložiti, predno se je šel evropski mandat v Bosno izvrševati. To sta kar dve nezaupnici! — Finančni minister de Pretis nij nič dolžan ostal, ker, ko je zagovarjal okupacijo, rekel je na konci svojega govora, da o berlinskem dogovoru so kompetentne govoriti le delegacije, nič pa rajhsrat. Zoper to se bodo ustavoverci zopet z vpitjem vzdignili! Le naprej!

Baron de Pretis je izpoznavaš, da v sedanjih okolišnih nij mogoče parlamentarnega ministerstva sestaviti, svoj mandat za sestavljenje ministerstva v cesarjeve roke nazaj izročil.

V državnem zboru je 29. oktobra utemeljil poslanec dr. Kopp svoj predlog, da bi se adresa poslala cesarju, poprej pa naj bi se oddal ta predlog odboru 18 poslancev, kateri naj bi potem do 2. nov. svoje predloge izdelal. Dejal je: Od leta 1873 se zbornica nij do cesarja obrnila, ker nij bilo vnanjega vzroka, ki je zdaj. Vlada je prej na vse interpelacije glede groma o orijentu, obetala mir obvarovati. 60 milijonov so jej dovolili le za take silne slučaje, katerih nij bilo mogoče prej ve deti, ne pa za okupacijo Bosne. A komaj se je državni zbor razšel, trudila se je naša vlada, da je dobila mandat v Bosno marširati. Tam je tisoče naših bratov življenje pustilo. O tem se mora zbornica slišati, temveč ker nemamo nobednega stalnega ministerstva. — Poslanec Groholski je izjavil v imenu Poljakov, grof Hohenwart pa v imenu pravne stranke, da se v principu ne soglašajo s predloženo adreso, in da bode proti njej glasovali. — Hohenwart je rekel, da se on in njegova stranka sklada s predlogom v tem, da priznava resnobo situacije, tako da je pač umestno adrese do prestola pošiljati, v katerih so misli prebivalstva izražene. Žalibog pa so gospodje od one strani (Kopp) uže narejeno adreso predložili zbornici, in sicer tako, ki se principijalno ne sklada z našimi nazori. Zato glasujemo proti predlogu te adrese; a če pride, kakor se vidi, do adresne debate, bodemo v njej povedali, kako mislimo o velikem vprašanji orijentalne politike. — Potem je bil predlog za imenovanje odbora 18 poslancev s 142 proti 78 glasovom sprejet. Proti predlogu so glasovali pravna stranka, Poljaki in jeden del centra. Predlog, da naj oni odbor o adresi do 2. novembra poroča, bil je sprejet s 139 proti 85 glasovom. Predlog pa, da bi bile seje onega

odhora javne, je bil ovržen. Zbornica je potem volila odbor za adreso in določila, da bodo volitve v delegacije v četrtok. Predlog poslanca viteza Schönenerja, da bi se te volitve odložile toliko časa, da se bode zbornici predložil berlinski ugovor, bil je ovržen.

Češki vodja dr. Rieger je bil s Zeithamerom pretečeni teden na Dunaji. Pišejo, da je mnogo razgovarjal s Hohenwartom, z Moravci, Poljaki in drugimi federalisti, kateri so baie terjali, naj bi Čehi vstopili v državni zbor. Pišejo, da nij prišlo do sporazumljenja. Čehi pod to vlado nečejo vstopiti.

Hrvatska regnikolarna deputacija, ki ima nagodbo z Ogersko ponoviti, bode to samo za jedno leto podaljšala, ker je Tisza zdaj samo provizoričen minister in ne more nagodbe za 10 let delati.

V ogerskem zboru je bil 30. oktobra bran predlog skrajne levice, naj se celo ministerstvo v obtožni stan dene. Zbornica sklene, da pride ta nasvet 5. novembra do utemeljenja. Potem ga bode večina pokopala, to se ob sebi vuzame.

Vnanje države.

Z evropsko komisijo, ki ima žalostno nalogo, ustvariti in omejiti vzhodno Rumelijo, prišla je tudi bolgarska deputacija v Filippopolj, katera bode tej komisiji oddala veliko peticijo bolgarskega naroda, naj se južna Bolgarija zjedini s severno. S podobnimi peticijami mislijo Bolgari evropsko komisijo nadlegovati, tako da bode morala svoje delo, ki meri na razkosanje Bolgarov, popustiti.

Glede afganistanskega vprašanja poročajo „Daily News“ iz Simle 29. oktobra: Angleška vlada je sklenila, novo pismo emiru afganistanskemu poslati, v katerem se mu jasno razlagajo nasledki njegove branitve, sprejeti angleško poslaništvo. — Zli se, da Angleži nemale nič kaj poguma boja začeti.

Iz Rima se v „N. Fr. Pr.“ javlja: Unità Cattolica proglašja, da je vatican (papež) ukazal vsem katolikom udeležiti se volitev v parlament, da se naredi papeževa stranka v zbornici, kakor brž bode od Cairolija v Paviji naznanjena volilna reforma z občno glasovalno pravico uvedena. — Dozljaj se italijanski katoliki volitev nijso udeleževali.

Španiska policija je blizu Madrida našla 18 posod dinamita in je troje ljudij prijela in zaprla. — To in zadnji napad na kralja ne kaže, da bi družabne razmere v španjskej deželi prav ugodne bile, če ravno je zadnji dve leti od tam prav malo slišati bilo.

Dopisi.

Iz Polhovega Gradca 29. okt.

[Izv. dop.] Dne 21. t. m. smo imeli tukaj pri nas znamenito poroko. Zaročil se je namreč tukajšnji 60 let stari trgovec T. R. s 17 let staro deklico, ki ga bo kot tretja ženica na težavnem potu človeškega življenja spremljevala. Mož je še krepke in čedne postave, ki je brez vsega svatovanja zjutraj ob 5. uri poroko opravil, potem pa se baje na lov napravil. Bog mu daj še mnogo let!

Nij dolgo, kar se je vršila tukaj javna dražba zarubljenega konja in zarubljene krave. Kravo je bil dotični posestnik uže skrtil, konja pa so mu prodali za 110, reci: sto in deset krajca rjev. Komisijskih stroškov je pa upnik baje 23 gl. plačal. Taki in enaki slučaji, ki se pogosto gode, pač osvetljujejo revno stanje propadajočih posestnikov. Omenjeni dolžnik pa je tudi pravi mučitelj, kajti 3 take kljuse uže je pustil na potu poginiti. V tacih slučajih bi imela družba za varstvo živalij (če sploh še biva), dosti posla. Pri nas bi se imela tudi nova volitev občinskega odbora ter župana vršiti, ker so dotični odborniki za razpis nove volitve pri c. kr. okrajnem glavarstvu prošajo uže zdavnaj vložili, pa zdaj nij duha ne sluha o tem. Ne vemo zakaj da se vse (če se je sploh uže kaj storilo) tako tajno

godi, ker nihče še ne ve, se bo li volitev razpisala ali ne, da si se pritožbe o županovanju pogosto čujejo. Pa ne, da bi vse zaspalo? Vederemo.

Domače stvari.

— (Ljubljanska čitalnica) je imela v sredo večer izreden občni zbor, v katerem je bil na predlog predsedujočega podpredsednika dr. J. Zupanca, po navdušenem daljšem njegovem govoru o dr. Janeza Bleiweisa zaslugah za slovenski narod, za njegovo literaturo in materijalni razvoj, bil dr. Bleiweis za častnega uda čitalnice ljubljanske imenovan. Na predlog g. Kluna, kateri je naglašal, da smo v prepričanji Bleiweisovih zaslug vsi jedini, zvršilo se je glasovanje „per acclamationem“. — Čujemo, da bodo tudi druge slovenske čitalnice jednake sklepe napravile.

— (Dramatično društvo) je imelo 30. okt. zvečer izreden občni zbor, pri katerem je bil g. dr. Janez Bleiweis, po povodu svoje 70letnice „per acclamationem“ za častnega uda tega društva imenovan.

— (Toča) je šla včeraj v sredo ob 9. uri zjutraj v ljubljanskej okolici na Glinicah, in na Viči pri Ljubljani, — pač nenavadna prikazen v tem letnem času.

— (Prvi sneg) je pri nas pobelil včeraj t. j. v četrtek 31. oktobra zjutraj precej močno.

— (Tudi butelj) mej nemškimi novinami, naš „Laibacher Tagblatt“, se huduje nad taborom v Dolini, in nad sklepom, zahtevati združenje Slovencev. V sredo prinaša neizmerno aboten, s šepavo primerom podprt, in prisiljenim revnim dovtipom potresen članek „Götterdämmerung“. To se ve, argumenta ne ve nobednega.

— (Kamniška narodna čitalnica) napravi v nedeljo dne 3. novembra t. l. veselico s sledečim programom. 1. „Mlinar in njegova hči“, žaloigra v petih dejanjih. 2. Ples. Vljudno se vabijo vsi častiti gg. udje k obilnej udeležbi ter naj blagovole tudi sposobne neude soboj pripeljati. Začetek ob 7¹/₂ uri zvečer. Vstopnina navadna.

— (Strela.) Piše se nam iz Divače 30. okt.: Ko nas je pretečeno nedeljo naš prevzvišeni gosp. škof dr. Jurij Dobrila s svojo navzočnostjo počastil in razveselil, res nismo mislili, da se bo tako hitro naše veselje v strah in žalost spremenilo. — Denes precej po 12. uri udarila je strela v tukajšnje cerkve stolp, kateremu je vrh odbila in ga še nižje hudo poškodovala. Tu se je strela razletela, se po celi vasi razkropila in mnogo škode na poslopih, posebno pa v hlevih na pravila. Ubila je 1 vola, 2 kravi, in več prašičev v 5 hlevih. Človeka vendar nij nobenega hudo zadela, nekatere le omamila. Ko bi bila preje ali pozneje udarila, bil bi pa gotovo kak človek po kamenju iz stolpa letečem, in po opekah iz streh padajočih ubit, a o poludan je bilo vse pri obedu, torej nikogar na cesti. Škoda je čez 1000 gold. Ubogega kmeta res zmirom kaj zadene!

— (V Mariboru) se je nabralo za pomoči potrebne družine v vojsko poklicanih rezervistov vsega vkup nad 2000 gold. Za ranjence so posamezni tudi mnogo storili.

— (Utonil.) Iz Semiča 29. oktobra se piše: V Kotu pri Semiču je 21. t. m. 2¹/₂ leta star otrok po nesreči v domači vodnjak

padel in utonil. — V tem mesecu umrlo je tudi 6 ljudi, katerih starost znaša 438 let.

— (Človešk lisjak v past ujet.) Iz metliškega okraja piše 28. oktobra „Sl.“: Nek gospodar v J. je spoznal, da krompirja le prehitro zmanjkuje, in če bo tako šlo, ga utegne kmalu zmanjkati kljubu obilnemu letošnjemu pridelku. Gospodar bi tatu rad v pest dobil. Kako? Nekega večera nastavi lišičjo past. Okolo desete ure pride tat, stopi v klet, o joj, ostri zobje se vsade v nogo. Še huje, tat hoče nogo neprijetnega oklepa oprostiti, pa se pri tem delu še za roko ujame. Zdaj začne kričati, ljudje se zbude, ter hité gledat kaj je. Neljubega gosta odpeljejo v občinsko ječo, drugi dan ga pa izroče metliškej sodniji, ter le to žele, da ga tam dalj časa pridržé, in ga prav občutno podučé, da nij pripuščeno, na stroške drugih živeti.

POZIV.

Podpisani odbor je sklenil, da priredi dne 19. novembra

banket slavnostnim gostom.

Naznanjaje ta sklep, prosi odbor tiste rodoljube, kateri mislijo udeležiti se omenjenega banketa, naj se oglašé osobno ali pismeno do 6. novembra pri gospodu **Franjo Bučarju** (na Marijinem trgu, pred frančiškansko cerkvijo).

Cena za kuvert (z namiznim vinom vred) je določena na 5 goldinarjev, kateri naj se blagovolé plačati pri oglašnji.

V Ljubljani, 29. oktobra 1877.

ODBOR

za slavnost o dr. Jan. Bleiweisovej sedemdesetletnici.

30 oktobra:
Tušč.
 Evropa: Dr. Pavlič iz Ljube. — Krusič iz Galja.
 Pri Slovni: Weinberger iz Dunaja. — Moser iz Trsta. — Grohnia Hayos iz Dunaja.
 Pri Malick: Weiss iz Dunaja. — Dr. Malafatti iz Gradca. — Br. Wolkensberg iz Sela.
 Pri bavarskem dvoru: Breindl iz Nabrežine. — Starbek iz Kranja.

Vodnjak
 s tremi otroci, 41 let star, v državnej vojski službi z 800 gold. letno plače s pravico do penzije, in avanzirati na 1000 gold. na leto, — snubi dekleta, ki naj bo 30 ali manj let staro, ki ima nek aj stotakov premoženja, in katera je v stanu ljubiti druge matere otroke. Le resne ponudbe, ako mo goče s fotografijo, pošljite naj se uredujete tega lista pod naslovom: „Sarajevoo“.

(359-3)

Zaradi današnjega praznika izide prihodnji list v nedeljo.

Dunajska borza 31. oktobra.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankoveih	60	gld.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	62	"	—	"
Zlata renta	70	"	—	"
1860 drž. posojilo	112	"	—	"
Akcije narodne banke	780	"	—	"
Kreditne akcije	222	"	25	"
London	117	"	35	"
Napol	9	"	40 ¹ / ₂	"
C. kr. cekini	5	"	58	"
Srebro	100	"	—	"
Državne marke	58	"	10	"

C. Stadler,

slikar deželnega gledališča v Ljubljani, priporoča se p. n. občinstvu, osobito kazinam, čitalnicam in bralnim društvom za izdelavanje odrov za domača gledališča, venke ali majhne, po najnižji ceni. Izdelujejo se tudi posamezne dekoracije. Isti prevzemlje tudi vsa dela spadatajoča v stroko barvanja sob, ter je porok za okusno, hitro, t ajno in ceno izvršenje. Preskrbujejo se tudi cerkvene slikarije.

Prijaznih naročil prosi

(372-1)

C. Stadler,

v Ljubljani, na starem trgu št. 8.

Zobni zdravnik

dr. Tanzer,

docent zobozdravništva na graškem vseučilišču, ordinira v Ljubljani, v hotelu „Elefant“, iz zobozdravništva in zobne tehnike vsaki dan od 1¹/₂ 9. do 1¹/₂ 1. ure dopoldne, in od 1¹/₂ 3. do 5. ure popoldne.

Njegovi zobni izdelki (c. kr. priv. antiseptikon ustna voda, zobni prah in zobno testo) dobivajo se pri njem, kakor tudi pri bratih Krisper v Ljubljani, pri lekarnarju Birschitzu, E. Mahru in Businaro; v Kranju ima na prodaj lekarnar Šavnik, v Skofjeji Loka trgovca Marinšek. (371)

M. Neumannova velika zaloga narejene obleke.

Za gospode:		Za dečke:	
Suknene zimske suknje	gl. 16	Suknen menčikov	gl. 10
Sukneni menčikovi	20	Suknene obleke	12
Menčikovi iz lodna	14	Črne obleke	16
Moderna obleka	22	Lovske suknjice od lodna	4
Črna obleka	25	Zimske suknene hlače	4
Jesenske površnje suknje	12		
Lovske suknjice iz lodna	7	Za otroke	
Suknene hlače	7	od 2 do 8 let:	
Ponočne suknje	10	Obleke iz klobučine brez hlače	gl. 3-50
Reithofferjev dežni plašč	9	Lovske obleke s hlačami	4-50
		Suknena obleka s hlačami	6-—
		Površnje suknje	7-—

Za gospé najnovejši paletoti z Dunaja:

Suknje po obliki za gospode od palmerstona	od gl. 6 do gl. 24
Suknje po obliki za gospode, ratinaste ali šopkinaste	" " 10 " " 20
Suknje po obliki za gospode, iz sukna stisnena	" " " " " "
iz vrvane preje	" " 14 " " 38
Moderni dežni plašč od sukna	" " 9 " " 22
Elegantne ponočne suknje od klobučine	" " 8 " " 18

priporoča

M. Neumann,

v Ljubljani, slonove ulice št. 11.

Izvanjska naročila se s povzetjem natanko izvršujó, in ono, kar se ne dopade, brez ovire zameni. (335-4)